

הפטריה אוזנית חרמונית נמצאה ב"נחל חתול" בחרמון

שמעון פריינטה, בני-ראם, חונך סיירת השלג בחרמון -
ברוריה גל, מנהלת אוסף הפטריות במוזיאון לחקר מגוון המינים, אוניברסיטת תל-אביב -
galbrur@gmail.com
הביא לדפוס: אבי שמידע

צילם : מנדי פאלק

תקציר: תמונות של פטרית כובע יפהפיה ומגושמת הגיעה למערכת כלנית מהחרמון.
התברר כי זהו טקסון מיוחד - אוזנית חרמונית" השייכת למין רחב התפוצה אוזנית הכלך. על
הגילוי והביולוגיה של **אוזנית חרמונית**, בכתבה זו.

=====

בתאריך 28.11.2023 פטרל אחד מעמנו (ש.פ) במרומי החרמון בעיצומה של מלחמת עזה במטרה לבדוק את רכס שלהבית ורכס שקד, שמע חודרים אנשים לא רצויים לאזור החרמון שלנו. אחת מתכונותיו החשובות של "חייל סייר" היא היותו איש-טבע הקשוב לכל סממני הבריאה; עקבות, ריחות, נחשים, חרקים רוחשים ואפילו צמחים וטחבים. והנה על דרך העפר אשר במעלה נחל שיאון-עליון הנקרא בפי אנשי סיירת השלג "נחל חתול" צצו גופים מוזרים בלתי מזוהים - היו אלה "כובעים גדולים" של פטריה בלתי מזוהה אשר תמונותיה נשלחו לאחת מעתנו (ב.ג.) והוגדרו על ידנו כתת-מין מיוחד של אוזנית הכלך הגדלה כנראה, לפי שעה, רק במרומי החרמון - ולפיכך קראנו לה **אוזנית חרמונית - Pleurotus eryngii ssp.nova**. אנו משערים כי תפטיר הפטריה גדל על חרחבינה מגובבת, צמח קוצני השולט במדרונות החגורה ההררית של החרמון. אין לנו לפי שעה ידע נוסף על פטריה זו ונשמח לקבל תצפיות נוספות אודותיה מאזור החרמון ומשאר הרי המזרח-התיכון.

" אולי זהו תת-מין מיוחד" להרים גבוהים אשר טרם תואר - מוסיפה ב.ג. בטלפון למערכת כלנית ואנו מקווים כי בקרוב תפטר ההגדרה הסיסטמטית המדויקת ותעלה בכתב ב"כלנית". לפי שעה נקרא לפטרית כובע זו בשם "אוזנית חרמונית". גונב לאוזננו כי מחקר על אוזנית הכלך ו"אזרוחה לחקלאות" מתבצע במרכז המחקר מייגל אשר בקריית-שמונה..

אוזנית חרמונית כפי שצולמה על דרך "חתול השלג" בנחל-שיאון עליון ברום 1700 מטר, צילם מנדי פולק ©

בקשר לכך, אנו מפרסמים שנית את המידע שכתבנו בהשתלמות כלנית בסתיו 2017 אודות התת-מין האופייני של אוזנית הכלך שצולם ונמצא בתחנת רכבל בחרמון על ידי דליה בונס ויואב סילברס - בשטח פתוח בין עצי אלון הלבנון:

אזנית הכלך, כנראה הזן האופייני, כפי שהתגלתה בבסיס חרחבינה מגובבת במרומי החרמון, צלמו יואב סילברס ודליה בונס ©

" בהשתלמות כלנית בתחילת חורף 2017 ערכנו תחנה אחרונה ברום 1600 מטר באזור רכבל תחתון בחרמון. **דליה בונס** ו**יואב סילברס** המשתתפים גם בחוג "הפטריותים" בהדרכת ברוריה גל, מצאו במהלך ההשתלמות את הפטרייה **אזנית הכלך**. האזנית ניזונה מחלקי הצמח המתים שבקרקע משרידי החלקים שיבשו, בעקר בצמח הכלך, וכאן צמחה על **חרחבינה מגובבת**. פוריה זו נחשבת כאוהבת חום וידועה באזורים רבים מרמת הגולן בצפון, מהגלבוע ועד גבעות להב בדרום, ומתחלקת למספר תת-מינים. בארצנו. התפטיר, שהוא למעשה הפטרייה, הינו רב שנתי ומצמיח גופי פרי רק בתנאים ספציפיים המציאה בחרמון מפתיעה וההסבר כנראה נובע מהתנאים השוררים השנה, עם חודש נובמבר חם. האזנית נחשבת לאחת הפטריות הערבות למאכל, וממנה טופח ותורבת "מלך היער" המופיע על מדפי החנויות. הפטרייה נלקחה לאוסף הפטריות שבמוזיאון אוניברסיטת תל-אביב לבדיקה."

מימין: שלוש צמונות של אוזנית חרמונית כפי שצולמה על דרך "חתול השלג" בנחל-שיאון עליון ברום 1700 מטר, צילם מנדי פולק ©

ספרות:

בנימיני נ 1975 פטריות הכובע בישראל. הוצאת הקיבוץ המאוחד.
בנימיני נ 1987 עולם הפטריות, התפתחות, ביולוגיה גיאוגרפיה וסיסטמטיקה של הפטריות.
הוצאת הקיבוץ המאוחד.
שמידע א ופולק ג 2017 סיכום השתלמות כלנית בגליל העליון, בצפון הגולן ובחרמון -
7.12.2017, כתב-עת "כלנית" מספר

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©
לציטוט: פריינטה ש וגל ב. אוזנית חרמונית נמצאה ב"נחל חתול" בחרמון. כתב עת
"כלנית", מספר 9.

=====

